

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 68 0 Rs 030671 19 Rev
Sarajevo, 29.6.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Fatime Imamović, kao predsjednice vijeća, Fatime Mrdović i Zlate Džafić, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice Janje Duvnjak iz Livna, Brina bb, koju zastupa punomoćnik Slaven Jukić, advokat iz Livna, Trg branitelja bb, protiv tuženog „Mljekara Livno“ d.o.o. Livno, Ulica Splitska bb, koga zastupa punomoćnik Tomislav Bevanda, advokat iz Livna, radi zaštite prava iz radnog odnosa, odlučujući o reviziji tužiteljice izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Livnu, broj 68 0 Rs 030671 19 Rsž 2 od 18.9.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 29.6.2020. godine, donio je

R J E Š E N J E

Revizija se usvaja, prvostepena i drugostepena presuda ukidaju i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Livnu, broj 68 0 Rs 030671 18 Rs 2 od 26.3.2019. godine usvojen je dio drugog eventualnog tužbenog zahtjeva, i tuženi je obavezan isplatiti tužiteljici iznos od 624,32 KM, na ime neto plaće za 4. mjesec 2014. godine, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 1.5.2014. godine, i uplatiti doprinose za penzijsko i zdravstveno osiguranje za taj mjesec, u iznosu od 280,49 KM, u roku od 15 dana, a odbijen je dio drugog eventualnog tužbenog zahtjeva kojim je traženo poništenje odluke tuženog o prestanku Ugovora o radu broj 119/2014 od 31.3.2014. godine, vraćanje tužiteljice na radno mjesto operatera u skladištu zrijenja, te uplata doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za period od 1.5.2014. do 20.9.2018. godine. Odlučeno je da svaka stranka podmiri svoje troškove postupka.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Livnu, broj 68 0 Rs 030671 19 Rsž 2 od 18.9.2019. godine žalbe tužiteljice i tuženog su odbijene i prvostepena presuda potvrđena, a odbijen je i zahtjev tuženog za naknadu troškova za sastav odgovora na žalbu u iznosu od 1.228,50 KM.

Tužiteljica je blagovremeno izjavila reviziju, kojom drugostepenu presudu pobija u cijelosti, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da ovaj sud usvoji reviziju i pobijanu presudu preinači tako da usvoji osnovni tužbeni zahtjev tužiteljice, ili da istu ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Tuženi je u odgovoru na reviziju predložio da se ista odbije i tužiteljica obaveže da naknadi tuženom troškove revizijskog postupka.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji i po službenoj dužnosti, u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku (dalje: ZPP)¹, ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz sljedećih razloga:

Revizija je osnovana.

Predmet spora su zahtjevi tužiteljice: za poništenje odluke tuženog o prestanku Ugovora o radu od 31.3.2014. godine kao nezakonite, vraćanje tužiteljice na poslove koje je obavljala prije donošenja te odluke i isplatu naknade plaće u visini plaće koju bi tužiteljica ostvarila da je radila u periodu od 1.4.2014. do 20.9.2018. godine, u iznosu od 33.504,35 KM, sa zakonskim zateznim kamatama, i uplatu doprinosa za penzijsko i zdravstveno osiguranje, za isti period (prvi zahtjev); zahtjev za poništenje odluke tuženog o prestanku Ugovora o radu od 31.3.2014. godine kao nezakonite, vraćanje tužiteljice na poslove koje je obavljala prije donošenja te odluke i isplatu razlike između neto plaće koju bi tužiteljica ostvarila da je radila u navedenom periodu i ostvarene prijevremene starosne penzije, u iznosu od 7.906,97 KM, sa zateznim kamatama, i uplatu obaveznih doprinosa (prvi eventualni zahtjev); te zahtjev za poništenje odluke tuženog o prestanku Ugovora o radu od 31.3.2014. godine kao nezakonite, vraćanje tužiteljice na poslove koje je obavljala prije donošenja te odluke i isplatu iznosa od 624,32 KM, na ime neto plaće tužiteljice za 4. mjesec 2014. godine, i uplatu doprinosa za isti period (drugi eventualni zahtjev).

Iz navedenog proizlazi da je tužiteljica u tužbi istakla više tužbenih zahtjeva prema istom tuženom, koji su u međusobnoj vezi, i tražila da sud usvoji sljedeći od tih zahtjeva ako nađe da onaj koji je u tužbi istaknut prije njega nije osnovan (član 55. stav 4. ZPP).

Naime, tužiteljica je na ročištu za glavnu raspravu održanom dana 18.2.2019. godine, nakon izvršenog finansijskog vještačenja, i dopune nalaza u skladu sa rješenjem suda, konačno opredijelila tužbeni zahtjev kao eventualnu objektivnu kumulaciju zahtjeva, u smislu odredbe člana 55. stav 4. ZPP, odnosno kao prethodni (glavni) tužbeni zahtjev i dva slijedeća (eventualna) zahtjeva. Sud je prihvatio raspravljanje o tako opredijeljenom tužbenom zahtjevu, kojim je izvršeno preinačenje tužbe u smislu odredbe člana 56. stav 1. ZPP (isticanjem drugih zahtjeva uz postojeći tužbeni zahtjev).

Međutim, iz izreke pobijanih presuda proizlazi da su nižestepeni sudovi odlučili samo o drugom eventualnom zahtjevu tužiteljice, bez prethodnog donošenja odluke o prethodna dva zahtjeva, zbog čega revident osnovano ukazuje na učinjenu povredu parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 55. stav 4. ZPP.

Naime, u slučaju objektivne eventualne kumulacije uslov za odlučivanje o sljedećem eventualnom zahtjevu je odbijanje prethodnog (prethodnih) zahtjeva. To znači da će sud, ukoliko ustanovi da je prvi postavljeni zahtjev neosnovan, taj zahtjev presudom odbiti, i istom presudom odlučiti o sljedećem zahtjevu (usvojiti ga ili odbiti), dok u slučaju kada sud prethodni zahtjev usvoji, o sljedećem neće ni odlučivati.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

Shodno tome, prvostepena presuda, kojom je odlučeno samo o drugom eventualnom zahtjevu je zasnovana na nepravilnoj primjeni odredbe člana 55. stav 4. ZPP, u vezi sa članom 2. stav 1. istog zakona. Kako ta povreda postupka u žalbenom postupku nije otklonjena, jer se navodima da je prvostepeni sud koristio „nezgrapnu“ formulaciju u ovom slučaju ne može opravdati pogrešno postupanje, osnovan je revizioni prigovor da je i u postupku pred drugostepenim sudom učinjena povreda parničnog postupka, i da je to bilo od uticaja na donošenje zakonite i pravilne presude.

Nije pravilna ocjena drugostepenog suda da prvostepeni sud nije bio dužan odlučiti o svim zahtjevima u izreci presude, jer je iz obrazloženja iste vidljivo da je prvi tužbeni zahtjev neosnovan. Sud je u konkretnom slučaju morao donijeti odluku o svim prethodnim tužbenim zahtjevima, da bi istom presudom mogao odlučivati i o osnovanosti posljednjeg zahtjeva, pa kako iz izreke prvostepene presude ne proizlazi da je sud odlučivao na način propisan odredbom člana 55. stav 4. ZPP, to se razlozima koji su izneseni u obrazloženju drugostepene odluke ne može otkloniti učinjena povreda parničnog postupka, koja je bila od uticaja na donošenje zakonite i pravilne presude.

Imajući u vidu navedeno, bez potrebe za daljom ocjenom revizionih navoda koji se odnose na pobijanje odluke drugostepenog suda kojom je odbijen zahtjev tužiteljice za poništenje odluke o prestanku ugovora o radu i uspostavljanje radno-pravnog statusa prije nego što se otkloni povreda parničnog postupka, ovaj sud je na osnovu odredbe člana 249. stav 1. ZPP, imajući u vidu prirodu povrede, odlučio da reviziju u cijelosti usvoji, obje nižestepene presude ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Prvostepeni sud će u ponovnom postupku, donošenjem presude u skladu sa odredbama člana 55. ZPP, omogućiti tužiteljici da ostvari pravo da se o svim njenim zahtjevima odluči u skladu sa zakonom.

Predsjednik vijeća
Fatima Imamović,s.r.